

УДК 347.73

Р. М. Рачинський

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ**

Постановка завдання. Інформаційно-аналітичне забезпечення в системі органів державної фіскальної служби України є одним із видів діяльності в забезпеченні виконання ними покладених на них повноважень, що включає збір, обробку, передачу інформації з використанням певних каналів зв'язку не лише між окремими підрозділами фіскальної служби, а й між іншими суб'єктами, а також подальший аналіз і контроль за використанням та поширенням такої інформації. Однак сьогодні для ефективного виконання контролюючими органами своїх повноважень щодо інформаційно-аналітичного забезпечення їхньої діяльності необхідне використання новітніх інформаційних технологій, передових методів моніторингу й обробки інформації, посилення аналітичного та прогностичного складників, проте з використанням надійних систем захисту інформації, що потребує розроблення відповідної нормативно-правової бази.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інформаційно-аналітичне забезпечення як вид податкового контролю досліджували О.О. Бандурка, М.П. Кучерявенко, Л.М. Касьяненко, М.А. Маринів, С.М. Попова, Л.А. Савченко, В.І. Теремецький та інші вчені.

Досить детально питання інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності контролюючих органів розкрито в роботах В.В. Ліпського, який присвятив свої наукові пошуки питанню інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності контролюючих органів як одній із форм здійснення податкового контролю, запропонувавши авторське бачення цього виду контролю та розглянувши його в більш широкому спектрі – можливості поширення на весь перелік обов'язкових платежів [1].

Л.М. Дудник, Д.Я. Семир'янов [3] та І.С. Стаценко-Сургучова приділили увагу питанню інформаційно-аналітичного забезпечення управління підрозділами податкової міліції. Зокрема, Л.М. Дудник обґрунтував інформаційно-аналітичне й організаційно-правове забезпечення діяльності податкової міліції щодо профілактики фіктивного підприємництва та лікві-

дації фіктивних підприємств [2]. І.С. Стаценко-Сургучова дослідила процес адміністрування податків шляхом безпаперової технології за допомогою засобів комунікаційного зв'язку з використанням електронного цифрового підпису, а також виділила актуальні проблеми розвитку та запропонувала шляхи вдосконалення форм взаємодії між податковими органами й платниками податків із використанням сучасних технологій [4].

До питання інформаційно-аналітичного забезпечення державного управління часто зверталися Р.А. Коваль та О.В. Карпенко. Зокрема, Р.А. Ковалем досліджено сучасний стан інформаційно-аналітичної діяльності органів влади та їх інституціонального забезпечення інформатизацією за умов впровадження в Україні електронного урядування; запропоновано підхід до вдосконалення інформаційної інфраструктури регіону шляхом розвитку її технологічного складника та формування механізмів інформаційної безпеки [5]. О.В. Карпенко обґрунтовує пріоритетність використання відкритого програмного забезпечення в органах державного управління, визначає низку правових, економічних, інституційних та організаційно-технічних механізмів впровадження відкритого програмного забезпечення в органи державної влади й місцевого самоврядування [6].

Однак з огляду на те, що сьогодні застосовуються нові підходи з використанням інформаційно-комунікаційних технологій та створенням можливості взаємодії контролюючих органів з іншими органами державної влади й місцевого самоврядування щодо збирання, зберігання та обробки інформації, питання інформаційно-аналітичного забезпечення знову набуває своєї актуальності.

Метою статті є дослідження правового регулювання інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів державної фіскальної служби та виділення проблем, які потребують вирішення.

Виклад основного матеріалу. З метою надання практичних рекомендацій з удосконалення нормативно-правового регулювання інформаційно-аналітичного забезпечення доцільно дослідити насамперед сутність цього поняття. Оскільки цьому питанню приділялося досить уваги з боку фахівців як у галузі права, так і в галузі державного управління, є багато варіантів його визначення. Зокрема, його розуміють таким чином:

– як сукупність інформаційних процесів, що необхідні для доцільного, раціонального й ефективного процесу управління [7];

– як особливий напрям діяльності, пов'язаний із виявленням, опрацюванням, збереженням та поширенням інформації переважно у сфері управлінської, політичної й економічної діяльності [8];

– як сукупність функціонально та ієрархічно пов'язаних між собою органів і спеціальних засобів, які забезпечують збирання, моніторинг, оброблення, оперативний аналіз даних, перевірку достовірності та підготовку підсумкового їх донесення [9];

– як комплекс заходів, що реалізує процеси створення документованих інформаційних продуктів (аналітичних документів) на основі використання статистичних інформаційних ресурсів (документованих даних

та інформації), проведення розрахунків, моделювання ситуацій, їх аналізу й синтезу з метою підтримки прийняття відповідних рішень на всіх рівнях державного управління [10, с. 124].

О.В. Карпенко надає більш розширене визначення, загострюючи увагу на інформаційно-аналітичному забезпеченні державного управління, під яким він пропонує розуміти комплекс забезпечувальних заходів реалізації інформаційно-аналітичної діяльності, які передбачають дослідження об'єктів і суб'єктів управлінських рішень (за допомогою їх розкладання на елементи та виявлення характеру зв'язків між ними), що відбуваються в інтересах підвищення ефективності державного управління та мають на меті, по-перше, пізнання сутності, причин і тенденцій розвитку подій або явищ зовнішнього та внутрішнього середовища; по-друге, розгляд та оцінювання ситуацій; по-третє, вироблення на основі аналізу й обробки отриманої інформації висновків, рекомендацій і коментарів [6, с. 8].

Д.Я. Семир'янов, досліджуючи здійснення інформаційно-аналітичного забезпечення управління підрозділами податкової міліції, надає визначення цього терміна, враховуючи коло суб'єктів правовідносин та акцентуючи саме на підрозділах податкової міліції, що спеціалізуються на цій діяльності. Він розуміє цю діяльність як функціонально й структурно виділену спеціально організовану діяльність податкової міліції, що передбачає збір, накопичення та обробку даних, пошук, аналіз та узагальнення інформації, отримання спеціальних знань, а також спрямована на якісне забезпечення управлінської діяльності на різних рівнях у структурі податкової міліції [3, с. 7].

Визначення поняття інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної податкової служби надане в роботі О.Є. Деменко, який розуміє під ним діяльність, що полягає в забезпеченні когось або чогось конкретними відомостями, є процесом створення оптимальних умов для задоволення інформаційних потреб і реалізації прав та обов'язків на основі формування й використання інформаційних ресурсів [11, с. 146]. Проте ця дефініція є дуже узагальненою, її можна використовувати для розуміння сутності інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної податкової служби як складової частини органів виконавчої влади, при цьому вона не повністю розкриває зміст діяльності таких органів.

І.С. Стаценко-Сургучова надає більш розширене визначення: «Це діяльність органів державної податкової служби із застосуванням принципів, методів, способів, правил, схем та алгоритмів, за якими здійснюється пошук даних, їх збір, обробка, накопичення та зберігання тощо, спрямована на надання своїм підрозділам необхідних для вирішення такої ситуації даних в обсязі, достатньому для функціонування системи» [4, с. 12]. Це визначення є більш змістовним, адже контролюючі органи в межах наданих їм повноважень виконують такі функції:

- організують взаємодію та обмін інформацією з державними органами інших держав;
- подають центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, звіти та інформацію щодо надходження податків, зборів та інших податкових платежів;

– забезпечують іншим державним органам влади доступ до інформації з баз даних центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову й митну політику;

– організують збір і подальше використання податкової інформації та вносять її до інформаційних баз даних центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову й митну політику (пп. 19.1.1 п. 19.1 ст. 19 Податкового кодексу України [12]).

У Податковому кодексі України (далі – ПК України) інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів належить до одного зі способів здійснення податкового контролю (пп. 62.1.2 п. 62.1 ст. 62 ПК України).

Під інформаційно-аналітичним забезпеченням діяльності контролюючих органів ПК України пропонує розуміти комплекс заходів, що координуються центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізацію державної фінансової політики, щодо збору, опрацювання та використання інформації, необхідної для виконання покладених на контролюючі органи функцій [12].

Для інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності контролюючого органу використовується інформація, що надійшла від платників податків і податкових агентів, органів виконавчої влади й місцевого самоврядування, Національного банку України, банків та інших фінансових установ, від органів влади інших держав, міжнародних організацій або нерезидентів, а також інформація за наслідками здійснення податкового контролю (п. 72.1 ст. 72 ПК України [12]).

Податкова інформація може надаватися у двох формах – періодично або за письмовим запитом органів.

Так, щомісяця протягом 10 календарних днів місяця, який настає після звітного, органи виконавчої влади й місцевого самоврядування зобов'язані подати до контролюючих органів інформацію про об'єкти оподаткування, а саме вид об'єкта та його індивідуальні ознаки, за якими його можна ідентифікувати [13]. Отже, йдеться про об'єкти оподаткування матеріального характеру, до яких можуть належати об'єкти житлової та нежитлової нерухомості (його частка), що перебувають у власності фізичних і юридичних осіб, та земельні ділянки, земельні частки (паї), які перебувають у власності або користуванні цих осіб.

У результаті аналізу норм ПК України з приводу розрахунку податкових зобов'язань щодо майнових податків можна зробити такі висновки:

– органи місцевого самоврядування зобов'язані надавати контролюючому органу за місцезнаходженням земельної ділянки інформацію щодо укладених договорів оренди землі (до 1 лютого), а саме про укладення нових, внесення змін до існуючих договорів оренди землі та їх розірвання (до 1 числа місяця, що настає після місяця, у якому відбулися зазначені зміни) (п. 288.1 ст. 288 ПК України);

– центральні органи виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері земельних відносин та у сфері державної реєстрації речо-

вих прав на нерухоме майно, у сфері будівництва, щомісяця зобов'язані подавати контролюючому органу за місцезнаходженням земельної ділянки інформацію, необхідну для обчислення та справляння плати за землю (не пізніше 10 числа наступного місяця) (п. 286.1 ст. 286 ПК України);

– органи внутрішніх справ зобов'язані подавати контролюючим органам за місцем реєстрації легкових автомобілів, у яких рік випуску не давніше п'яти років та середньоринкова вартість понад 375 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового року, відомості, що необхідні для розрахунку та справляння транспортного податку (пп. 267.6.3 п. 267.6 ст. 267 ПК України) [12].

Щомісяця протягом 10 календарних днів місяця, який настає після звітного, органи виконавчої влади та місцевого самоврядування повинні надавати інформацію щодо виданих дозволів, ліцензій, патентів, свідоцтв на право провадження окремих видів діяльності (зокрема, відомості про вид дозвільного документа; вид діяльності, на провадження якої видано такий документ; перелік місць провадження діяльності; про дату видачі та строк його дії; інформацію про припинення дії із зазначенням підстав; про сплату належних платежів за видачу дозвільного документа) [13].

До того ж органи місцевого самоврядування повинні надавати до контролюючих органів інформацію про встановлені ставки місцевих податків і зборів та надані податкові пільги не пізніше 10 календарних днів із дати набрання чинності відповідним рішенням [13]. Під час аналізу нормативних актів стосовно розглядуваного питання можна побачити, що вимоги Порядку періодичного подання інформації органам державної податкової служби та отримання інформації зазначеними органами за письмовим запитом, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 р. № 1245, суперечать пп. 266.4.2 п. 266.4 ст. 266 ПК України, де вказано, що органи місцевого самоврядування повинні подавати інформацію щодо ставок і наданих пільг юридичним та/або фізичним особам зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, до 25 грудня року, що передує звітному. Аналогічна вимога міститься щодо надання інформації щодо ставок земельного податку та наданих пільг зі сплати земельного податку (п. 284.1 ст. 284 ПК України). Отже, виникає непорозуміння щодо строків надання інформацію з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, та плати за землю, які належать до невеликої кількості місцевих податків. Доцільно узгодити норми цих нормативно-правових актів між собою, що дало б змогу уникнути плутанини в строках подання.

Крім того, з метою здійснення контролю за надходженням до місцевих бюджетів коштів від сплати земельного податку та орендної плати за землею на Державну службу України з питань геодезії, картографії та кадастру покладено обов'язок із подання до територіальних органів Державної фіскальної служби України (далі – ДФС) інформації щодо проведення нормативної грошової оцінки земель у межах населених пунктів і земель несільськогосподарського призначення, проведення інвентаризації, фактів

самовільного зайняття земельних ділянок із зазначенням їх місцезнаходження, площі, категорії земель, нормативної грошової оцінки, а також стосовно фактів використання земель не за цільовим призначенням тощо шокварталу до 30 числа місяця наступного періоду [14]. Знову спостерігається суперечність цієї норми п. 286.1 ст. 286 ПК України, де вказано, що центральні органи виконавчої влади, які реалізують державну політику у сфері земельних відносин, зобов'язані подавати інформацію не пізніше 10 числа наступного місяця.

Більше того, 20 грудня 2018 р. Державною службою України з питань геодезії, картографії та кадастру видано Наказ «Про забезпечення взаємодії Держгеокадастру та ДФС щодо обміну інформацією», у якому надано розпорядження забезпечити надання інформації (вказаної нами в попередньому абзаці) відповідним територіальним органам ДФС у письмовій та електронній формах шокварталу до 15 числа наступного місяця. Ця вимога робить зовсім незрозумілим строк подання такої інформації.

Органи державної статистики зобов'язані подавати до контролюючих органів дані, необхідні для проведення аналізу фінансово-господарської діяльності платників податків, відповідно до плану державних статистичних спостережень, який затверджується щороку на поточний рік. Відповідно до наданих повноважень органи Державної служби статистики України організують і проводять статистичні спостереження за соціально-економічними й демографічними явищами шляхом збирання форм державної статистичної звітності та проведення спеціально організованих статистичних спостережень; забезпечують створення та ведення Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України; розробляють і впроваджують звітно-статистичну документацію та типові форми первинної облікової документації, необхідної для проведення статистичних спостережень [15], що дає їм можливість мати в розпорядженні всю необхідну інформацію для аналізу фінансово-господарської діяльності платників податків.

Державна митна служба України зобов'язана надавати інформацію до ДФС щодо експортних та імпорتنних операцій платників податків не рідше ніж кожні 10 календарних днів, про результати податкового контролю – митними органами в погоджені строки [13]. З метою впровадження єдиного порядку організації роботи з обміну та опрацювання податкової інформації під час здійснення податкового контролю, направлення запитів про проведення зустрічних звірок, а також оформлення, передачі та накопичення матеріалів зустрічних звірок органами ДФС Державною фіскальною службою України розроблено методичні рекомендації, у яких рекомендовано проводити аналіз таких відомостей: даних митних декларацій, інформації про здійснені контрольовані операції; відомостей, що містяться в податкових та акцизних накладних, або про відсутність факту їх реєстрації з використанням Єдиного реєстру податкових накладних та Єдиного реєстру акцизних накладних; інформації щодо порушень суб'єктом господарювання валютного законодавства тощо [16].

Крім того, відповідно до пп. 72.1.3 п. 72.1 ст. 72 ПК України контролюючий орган може використовувати для інформаційно-аналітичного забезпечення своєї діяльності інформацію, яка надходить від банків та інших фінансових установ, про наявність і рух коштів на рахунках платника податків.

Так, на Національний банк України, банки та інші фінансові установи покладено обов'язок із подання до контролюючих органів відомостей в електронному вигляді в день відкриття або закриття рахунка платника податків, що має здійснюватися з використанням надійних засобів електронного цифрового підпису з посиленими сертифікатами відкритих ключів засобами електронної пошти через мережу Інтернет [17].

Відповідно до затвердженого Постановою Правління Пенсійного фонду України від 29 травня 2017 р. № 11-1 Порядку обміну інформацією про відомості, що містять ознаки використання праці неоформлених працівників та порушень законодавства про працю, між суб'єктами інформаційної взаємодії (територіальними відділеннями Пенсійного фонду України та Державної фіскальної служби України) має відбуватися обмін інформацією про виявлені факти порушень законодавства про оплату праці за результатами перевірок страхувальників (із зазначенням назви страхувальника та його облікових даних), відомості про кількість виявлених фактів, відомості про узгоджені суми донарахованого єдиного внеску (щомісячно до 30 числа місяця, який настає після звітного) [18].

Однак принциповим моментом є спосіб отримання інформації контролюючими органами. Окрім безоплатного періодичного отримання від зазначених вище суб'єктів, може застосовуватися окремий письмовий запит контролюючого органу у встановлені терміни.

У документі «Щодо підстав отримання податкової інформації контролюючими органами: індивідуальна податкова консультація», затвердженому Наказом Державної фіскальної служби України від 4 серпня 2017 р. № 1489/6/99-99-12-03-06-15/ІПК, визначено такі підстави надсилання платникові податку запиту щодо надання інформації:

– виявлення фактів, що свідчать про порушення платником податків податкового, валютного законодавства, законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, за результатами аналізу податкової інформації;

– виявлення недостовірних даних, що містяться в податкових деклараціях, звітах, поданих платником податків;

– у разі надходження до контролюючих органів скарги стосовно ненадання платником податків податкової накладної покупцю або про порушення правил її заповнення;

– для визначення відповідності умов контрольної операції принципу «вितягнутої руки» під час здійснення податкового контролю за трансфертним ціноутворенням;

– у разі проведення зустрічної звірки [19].

У разі отримання платником податків запиту від контролюючих органів він зобов'язаний надати інформацію, зазначену в такому запиті, протягом 15 робочих днів із дня його отримання. Винятком є надсилання запиту в разі здійснення зустрічної звірки платників податків, адже на такий запит термін подання інформації суттєво скорочено (до 10 робочих днів із дня його отримання), а також відповідь на запит центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову й митну політику, у разі здійснення платниками податків трансфертного ціноутворення щодо контрольованих операцій (30 календарних днів).

Принциповим моментом для виконання платником податків зазначеного в пп. 16.1.7 п. 16.1 ст. 16 ПК України обов'язку щодо надання контролюючим органам інформації, зокрема й щодо направлених запитів, є дотримання вимог стосовно дотримання правил оформлення запиту, а саме: наявність підстав для надіслання запиту із зазначенням інформації, яка це підтверджує; перелік інформації, яка запитується, та документів, які пропонується надати платникові податку; наявність печатки контролюючого органу та підпису керівника або його заступника. Порушення цих вимог є підставою для звільнення платника податків від обов'язку надання відповіді на такий запит, а отже, не може бути й підставою для проведення документальної позапланової перевірки.

Підтверджує ці доводи також судова практика. Так, у рішенні Одеського окружного адміністративного суду від 20 листопада 2018 р. у справі № 420/5264/18 вказано, що підставою для призначення позапланової виїзної перевірки стало ненадання платником податків пояснень і їх документального підтвердження на обов'язковий письмовий запит, який сформульований податковим органом на підставі інформації з інформаційних систем автоматизованого моніторингу. Проте цей запит не містив обґрунтованих підстав для його надіслання – у ньому не зазначено порушення, які були допущені платником податків, що є порушенням вимог п.73.3 ст. 73 ПК України та не утворює законну підставу для призначення документальної позапланової виїзної перевірки [20].

Однак остаточну резолюцію із цього питання зробив Верховний Суд України, який у своїй постанові від 20 лютого 2018 р. у справі № 826/12244/14 прийняв рішення про те, що в разі порушення контролюючим органом порядку оформлення запиту про надання інформації, зокрема без чіткого визначення підстави для його направлення, платник податку звільняється від обов'язку надання відповіді на такий запит, що виключає право контролюючого органу призначати проведення документальної позапланової виїзної перевірки, а в разі прийняття рішення, оформленого наказом, про призначення перевірки за вказаних обставин такий наказ може бути визнано протиправним і скасовано [21].

У разі дотримання всіх вимог посадовою особою, яка склала запит, платник податку зобов'язаний надати пояснення та документальні підтвердження в такі строки:

а) протягом 15 робочих днів із дня, що настає після дня отримання запиту, за умов:

– отримання контролюючим органом інформації щодо порушення таким платником валютного або податкового законодавства (пп. 78.1.1 п. 78.1 ст. 78 ПК України);

– виявлення факту недостовірності даних у податкових деклараціях, поданих платником податків (пп. 78.1.4 п. 78.1 ст. 78 ПК України);

– надходження скарги на платника податку про ненадання ним податкової та/або акцизної накладної покупцю, допущені продавцем товарів чи послуг помилки під час зазначення обов'язкових реквізитів податкової накладної та/або акцизної накладної покупцю (пп. 78.1.9 п. 78.1 ст. 78 ПК України);

б) протягом 10 днів – у разі ненадання платником податків інформації для проведення зустрічної звірки (пп. 78.1.19 п. 78.1 ст. 78 ПК України) [12].

Невиконання цих вимог є законною підставою для проведення документальної позапланової перевірки.

Окремо варто зосередити увагу на питанні захисту інформації, що міститься в інформаційних ресурсах, оскільки стосовно цього питання є певні проблеми. Так, у пп. 17.1.9 п. 17.1 ст. 17 ПК України передбачені гарантії захисту податкової інформації, які полягають у можливості її поширення тільки за згодою платника податків. Однак у деяких законодавчих актах зазначено можливість витребування інформації про платника податків (наприклад, органи прокуратури під час вирішення питання щодо представництва інтересів держави в суді вимагають у контролюючого органу інформацію стосовно платника податків, на поширення якої відповідної згоди немає). Проте якщо розглянути повноваження органів прокуратури із цього питання, то можна переконатися в тому, що на прокуратуру покладаються функції, зокрема, щодо представництва інтересів держави в суді в разі порушення або загрози порушення її інтересів (п. 2 ст. 1 та п. 3 ст. 23 Закону України «Про прокуратуру») [22].

Відповідно до п. 2 ст. 93 Кримінального процесуального кодексу України сторона обвинувачення здійснює збирання доказів шляхом витребування та отримання від підприємств, установ та організацій, службових і фізичних осіб документів, відомостей, висновків ревізій та актів перевірок [23].

Однак відповідно до листа Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження» від 5 квітня 2013 р. № 223-559/0/4-13 застосування стороною кримінального провадження такого способу збирання доказів, як вилучення документів під час отримання доступу до них, може здійснюватися в таких випадках: а) якщо особа, у володінні якої перебувають такі документи, не бажає добровільно передати їх стороні кримінального провадження; б) якщо такі документи містять охоронювану законом таємницю і таке вилучення необхідне для досягнення мети застосування цього заходу забезпечення. В інших випадках сторона кримінального про-

вадження може витребувати документи лише за умови їх добровільного надання володільцем [24].

Виникає конфліктна ситуація: з одного боку, у разі надання інформації без згоди платника податків порушуються його законні права щодо заборони поширення інформації, а з іншого – прокуратура та правоохоронні органи вилучають відповідну інформацію шляхом проведення слідчих дій у межах Кримінального процесуального кодексу України. На наше переконання, для вирішення проблеми щодо захисту податкової інформації необхідні окремі спеціальні законодавчі положення, які дадуть можливість отримання податкової інформації виключно судом на підставі судового рішення або в установленому порядку згоди платника податків, яка в чинній редакції Податкового кодексу України як процедура не визначається.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що податкова інформація може надаватися у двох формах – періодично або за письмовим запитом органів.

Виявлено розбіжності між нормами законодавства, що регулюють строки подання контролюючим органам органами місцевого самоврядування інформації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, та плати за землю. Запропоновано узгодити норми цих нормативно-правових актів.

Досліджено спосіб отримання інформації контролюючими органами за їх запитом, вивчено підстави надсилання платникові податку запиту щодо надання інформації. З'ясовано, що в разі порушення порядку оформлення запиту контролюючими органами, зокрема щодо визначення в запиті підстав його надсилання, він вважається недійсним та не зумовлює наслідки у вигляді появи підстав із проведення документальної позапланової виїзної перевірки.

Зосереджено увагу на питанні захисту інформації, що міститься в інформаційних ресурсах, зокрема, у разі витребування інформації про платника податків органами прокуратури, надано пропозиції щодо вирішення цього питання.

Література

1. Ліпський В.В. Інформаційно-аналітичне забезпечення як спосіб податкового контролю. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 1. С. 153–156. URL: http://www.pap.in.ua/1_2017/47.pdf.
2. Дудник Л.М. Адміністративно-правове забезпечення діяльності податкової міліції щодо протидії фіктивному підприємству : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 ; Нац. ун-т держ. податкової служби України. Ірпінь, 2008. 20 с.
3. Семир'янов Д.Я. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління підрозділами податкової міліції України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 ; Нац. академія держ. податкової служби України. Ірпінь, 2004. 18 с.
4. Стаценко-Сургучова І.С. Організаційно-правові засади інформаційно-аналітичної роботи в органах державної податкової служби України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 ; Нац. ун-т держ. податкової служби України. Ірпінь, 2008. 20 с.
5. Коваль Р.А. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів влади : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 ; Класичний приватний ун-т. Запоріжжя, 2008. 20 с.

6. Карпенко О.В. Функціонально-технологічні механізми інформаційно-аналітичного забезпечення органів державного управління : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 ; Академія муніципального управління. Київ, 2010. 20 с.

7. Нестеров А.К. Информационно-аналитическое обеспечение. URL: <https://odiplom.ru/informacionno-analiticheskoeobespechenie.html>.

8. Вировий С.В. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. *Ефективність державного управління: збірник наукових праць Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президенті України*. 2014. № 39. С. 201–206.

9. Дробаха Г.А., Ковальов І.В., Башкатов Є.Г. Методика синтезу структури системи інформаційно-аналітичного забезпечення угруповання Національної гвардії України, що діє в умовах надзвичайного стану. *Честь і закон*. 2014. № 4(51). С. 54–59.

10. Саричев Ю.О. Інформаційно-аналітичне забезпечення як вид інформаційного забезпечення в системі державного управління. *Вісник Національної академії державного управління при Президенті України. Серія «Державне управління»*. 2017. № 3. С. 120–126. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnaddy_2017_3_19.

11. Деменко О.Є. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності податкових органів України: сучасний стан та шляхи вдосконалення. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2013. № 1. С. 144–151. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2013_1_21.

12. Податковий кодекс України : Закон від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями) / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

13. Про затвердження Порядку періодичного подання інформації органам державної податкової служби та отримання інформації зазначеними органами за письмовим запитом : Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 р. № 1245 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1245-2010-%D0%BF>.

14. Про затвердження Порядку взаємодії органів виконавчої влади щодо обміну інформацією, необхідною для обчислення і справляння плати за землю : Постанова Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2006 р. № 1066 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1066-2006-%D0%BF>.

15. Про затвердження Положення про Державну службу статистики України : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2014 р. № 481 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/481-2014-%D0%BF>.

16. Методичні рекомендації щодо організації та проведення органами державної фіскальної служби зустрічних звірок, обміну податковою інформацією при здійсненні податкового контролю : Наказ Державної фіскальної служби України від 17 липня 2015 р. № 511 / Державна фіскальна служба України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0511872-15>.

17. Про затвердження Порядку подання повідомлень про відкриття/закриття рахунків платників податків у банках та інших фінансових установах до контролюючих органів : Наказ Міністерства фінансів України від 18 серпня 2015 р. № 721 / Міністерство фінансів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1058-15>.

18. Про Порядок обміну інформацією про відомості, що містять ознаки використання праці неоформлених працівників та порушень законодавства про працю : Постанова Правління Пенсійного фонду України від 29 травня 2017 р. № 11-1 / Пенсійний фонд України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0776-17>.

19. Щодо підстав отримання податкової інформації контролюючими органами: індивідуальна податкова консультація : Наказ Державної фіскальної служби України від 4 серпня 2017 р. № 1489/6/99-99-12-03-06-15/ІПК / Державна фіскальна служба України. URL: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/pisma/gfsu/schodo-pidstav-otrimannya-1031037.html>.

20. Рішення Одеського окружного адміністративного суду від 20 листопада 2018 р. у справі № 420/5264/18 / Одеський окружний адміністративний суд. URL: <https://youcontrol.com.ua/catalog/court-document/78020294/>.

21. Постанова Верховного Суду України від 20 лютого 2018 р. у справі № 826/12244/14 (адміністративне провадження № К/9901/4473/18) / Верховний Суд України. URL: <https://taxlink.ua/ua/court/postanova-verhovnogo-sudu-vid-28022018-u-spraviv-8261224414/>.

22. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1697-VII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

23. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

24. Про деякі питання здійснення слідчим суддею суду першої інстанції судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження : лист Вишого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 5 квітня 2013 р. № 223-559/0/4-13 / Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0558740-13>.

А н о т а ц і я

Рачинський Р. М. Правове регулювання інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів державної фіскальної служби. – Стаття.

У статті досліджено сутність поняття інформаційно-аналітичного забезпечення. Розглянуто форми подання інформації контролюючим органам (періодично або за письмовим запитом). Досліджено порядок періодичності подання інформації такими суб'єктами: органами місцевого самоврядування; центральними органами виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері земельних відносин та у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно; органами внутрішніх справ; органами державної статистики; Державною митною службою; Національним банком України, банками та іншими фінансовими установами; Пенсійним фондом України. Досліджено спосіб отримання інформації контролюючими органами за їх запитом, вивчено підстави надсилання платникові податку запиту щодо надання інформації. Виявлено проблеми щодо захисту інформації, що міститься в інформаційних ресурсах.

Ключові слова: правове регулювання, інформаційно-аналітичне забезпечення, контролюючі органи, платник податків, письмовий запит.

А н н о т а ц и я

Рачинский Р. М. Правовое регулирование информационно-аналитического обеспечения деятельности органов государственной фискальной службы. – Статья.

В статье исследована сущность понятия информационно-аналитического обеспечения. Рассмотрены формы представления информации контролирующим органам (периодически или по письменному запросу). Исследован порядок периодичности представления информации такими субъектами: органами местного самоуправления; центральными органами исполнительной власти, реализующими государственную политику в сфере земельных отношений и в сфере государственной регистрации прав на недвижимое имущество; органами внутренних дел; органами государственной статистики; Государственной таможенной службой; Национальным банком Украины, банками и другими финансовыми учреждениями; Пенсионным фондом Украины. Исследован способ получения информации контролирующими органами по их запросу, изучены основания направления налогоплательщику запроса о предоставлении информации. Выявлены проблемы относительно защиты информации, содержащейся в информационных ресурсах.

Ключевые слова: правовое регулирование, информационно-аналитическое обеспечение, контролирующие органы, налогоплательщик, письменный запрос.

S u m m a r y

Rachynskyi R. M. Legal regulation of information and analytical provision of activities of bodies of the state physical service. – Article.

The essence of the notion of information-analytical support is explored in the article. The forms of submission of information to the controlling bodies are considered (periodically or at a written request). The order of periodicity of submission of information by the following subjects is investigated: local self-government bodies is investigated; central executive authorities, implementing state policy in the field of land relations and in the field of state registration of real rights to real estate; the bodies of internal affairs; state statistics bodies; the State Customs Service; the National Bank of Ukraine, banks and other financial institutions; the Pension Fund of Ukraine. The method of obtaining information by the controlling authorities at their request was investigated, the reasons for sending a request for information to the taxpayer were studied. Problems were found regarding the protection of information contained in information resources.

Key words: legal regulation, information and analytical support, control of bodies, taxpayer, written request.